

Uprawnienia prezydenta

Uprawnienia prezydenta dzielą się na:

- **Uprawnienia zwykłe** – wymagają kontrasygnaty, czyli podpisu premiera, co oznacza, że przejmuje on odpowiedzialność polityczną za podjętą decyzję.
- **Prerogatywy** – nie wymagają zgody premiera (wymienione są w Art. 144 Konstytucji RP). Należą do nich m.in. uprawnienia wobec parlamentu, powoływanie najwyższych urzędników państwowych i tradycyjne uprawnienia prezydenta.

Uprawnienia względem parlamentu	<ul style="list-style-type: none"> zarządzanie wyborów i zwoływanie pierwszego posiedzenia obu izb inicjatywa ustawodawcza prawo weta zawieszającego wobec ustaw parlamentu (sejm może je odrzucić większością 3/5 głosów) podpisywanie ustaw i ich ogłaszanie prawo skrócenia kadencji sejmiku, gdy nie uda mu się wytonić rządu lub nie uchwali budżetu w wyznaczonym terminie występowanie z wnioskiem do sejmiku o powołanie prezesa Narodowego Banku Polskiego prawo zwracania się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności ustaw z konstytucją
Uprawnienia względem Rady Ministrów	<ul style="list-style-type: none"> powoływanie rządu dokonywanie zmian w rządzie na wniosek premiera zwoływanie w sprawach szczególnej wagi Rady Gabinetowej (Rada Ministrów pod przewodnictwem prezydenta; nie posiada ona jednak kompetencji Rady Ministrów) wystąpienia z wnioskiem do sejmiku o pociągnięcie członka Rady Ministrów do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu
Uprawnienia względem władzy sądowniczej	<ul style="list-style-type: none"> powoływanie sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa powoływanie prezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego oraz jednego członka Krajowej Rady Sądownictwa
Uprawnienia w zakresie spraw zagranicznych	<ul style="list-style-type: none"> reprezentowanie państwa w stosunkach zagranicznych ratyfikowanie i wypowiedzanie umów międzynarodowych mianowanie i odwoływanie przedstawicieli Polski w innych państwach lub przy organizacjach międzynarodowych przyjmowanie listów uwierzytelniających oraz odwołujących przedstawicieli innych państw w Polsce
Zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi i obronnością	<ul style="list-style-type: none"> w czasie pokoju sprawowanie władzy za pośrednictwem ministra obrony (jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych) w sytuacji zagrożenia zarządzanie powszechną lub częściową mobilizacją wydawanie decyzji o użyciu sił zbrojnych dla obrony kraju zarządzanie wprowadzenia stanu wyjątkowego, gdy nie może tego uczynić parlament
Tradycyjne uprawnienia	<ul style="list-style-type: none"> nadawanie obywatelstwa polskiego nadawanie orderów i odznaczeń prawo łaski nadawanie tytułów profesorskich